

Duchovní obnova postní – pátý týden

Antifona JUDICA: Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmi se mého sporu, dej mi vyváznout před bezbožným pronárodem, před člověkem záłudným a podlým! Tys přece moje záštita, Bože.
Ž 43,1-2

Starozákonní čtení: Ezechiel 37,12-14

12 Toto praví Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby a vyvedu vás z vašich hrobů, můj lide, a přivedu vás do izraelské země.

13 I poznáte, že já jsem Hospodin, až otevřu vaše hroby a vyvedu vás z hrobů, můj lide.

14 Vložím do vás svého ducha a oživnete. Dám vám odpočinutí ve vaší zemi. I poznáte, že já, Hospodin, jsem to vyhlásil i vykonal, je výrok Hospodinův.“

Ezechielovo proroctví je součástí vidění údolí se suchými kostmi. Božím slovem se tyto kosti pokryjí svaly i kůží a do těchto těl pak Bůh vkládá oživujícího ducha. Toto zaslíbení "znovuzrození" bylo původně určeno izraelským vyhnančům v Babylónii, kteří prožívali vnější i vnitřní rozklad, a proto říkali: "Naše kosti uschly, zanikla naše naděje, jsme ztraceni" (Ez 37,11). Národu, jehož srdce je naprosto zlomené a který už vlastně zemřel, Hospodin ohlašuje, že ho oživí, čili přivede do zaslíbené země.

Ezechielova slova však naznačují něco ještě hlubšího: "vzkříšení" a oživení těch, kdo jsou mrtví pro svůj hřích a vzpurnost vůči Bohu, podobně jako izraelský lid. Duch je oživí a oni poznají, že Bůh je mocným Pánem. Oživení se děje vdechnutím, podobně jako vdechnutím Hospodin učinil z "pouhé hlíny" živého člověka (Gen 2,7), podobně jako Kristus sám po vzkříšení vdechl Ducha apoštolům a proměnil je (Jan 20,22). Angelo Scarano – kněz a biblista česko-italského původu

Druhé čtení : Římanům 8,8-11

(pro lepší pochopení je dobré přečíst i předešlé verše)

5 Ti, kdo dělají jen to, co sami chtějí, tíhnou k tomu, co je tělesné; ale ti, kdo se dají vést Duchem, tíhnou k tomu, co je duchovní.

6 Dát se vést sobectvím znamená smrt, dát se vést Duchem je život a pokoj.

7 Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu.

8 Ti, kdo žijí jen z vlastních sil, nemohou se líbit Bohu.

9 Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.

10 Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedlněni.

11 Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obžíví i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.

Překlad z „vlastní síly“ je v originále doslova v těle, podle těla či svému tělu. Celá osmá kapitola je vystavěna na protikladu „těla“ a „ducha“. „Tělem“ se přitom míní sebestředná lidská přirozenost narušená hříchem. Žít podle těla pak znamená žít podle hříšných sklonů (Řím 3,10-18). Tento postoj uzavřenosti vůči Bohu přináší smrt. Křtem člověk odumírá hříchu a přijímá Ducha, dárce života.

Verše tohoto úryvku se stanou základem pro budoucí teologické rozvinutí o přebývání Trojice v srdci věřícího: podle Pavlových slov má "nový člověk" osobní vztah jak k Otci, tak ke Kristu a jeho Duchu. (... je ve vás Kristus /10/, přebývá ve vás Duch toho, který Ježíše vzkřísil /11a/ přijímáte Ducha, dárce života /11b/.

Evangelium: Jan 11,1-45

1Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta.

2To byla ta Marie, která pomazala Pána vzácným olejem a nohy mu otřela svými vlasy; a její bratr Lazar byl nemocen.

3Sestry mu vzkázaly: „Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen.“

4Když to Ježíš uslyšel, řekl: „Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.“

5Ježíš Martu, její sestru i Lazara miloval.

6Když uslyšel, že je Lazar nemocen, zůstal ještě dva dny na tom místě, kde byl.

7Teprve potom řekl svým učedníkům: „Pojďme opět do Judska!“

8Učedníci mu řekli: „Mistře, není to dávno, co tě chtěli Židé kamenovat, a zase tam chceš jít?“

9Ježíš odpověděl: „Což nemá den dvanáct hodin? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, neboť vidí světlo tohoto světa.

10Kdo však chodí v noci, klopýtá, poněvadž v něm není světla.“

11To pověděl a dodal: „Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit.“

12Učedníci mu řekli: „Pane, spí-li, uzdraví se.“

13Ježíš mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví o pouhém spánku.

14Tehdy jim Ježíš řekl přímo: „Lazar umřel.

15A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvůli vám, abyste uvěřili. Pojďme k němu!“

16Tomáš, jinak Didymos, řekl ostatním učedníkům: „Pojďme i my, ať zemřeme spolu s ním!“

17Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je již čtyři dny v hrobě.

18Betanie byla blízko Jeruzaléma, necelou hodinu cesty,

19a mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili v zármutku nad jejich bratrem.

20Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, šla mu naproti. Marie zůstala doma.

21Marta řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.

22Ale i tak vím, že ačkoli požádáš Boha, Bůh ti dá.“

23Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“

24Řekla mu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení v poslední den.“

25 Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.

26A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“

27 Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“

28S těmi slovy odešla, zavolala svou sestru Marii stranou a řekla jí: „Je tu Mistr a volá tě.“

29 Jak to Marie uslyšela, rychle vstala a šla k němu.

30 Ježíš totiž dosud nedošel do vesnice, ale byl ještě na tom místě, kde se s ním Marta setkala.

31 Když viděli Židé, kteří byli s Marií v domě a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; domnívali se, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala.

32 Jakmile Marie přišla tam, kde byl Ježíš, a spatřila ho, padla mu k nohám a řekla: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.“

33 Když Ježíš viděl, jak pláče a jak pláčou i Židé, kteří přišli s ní, v Duchu se rozhorlil a vzrušen

34 řekl: „Kam jste ho položili?“ Řekli mu: „Pane, pojď se podívat!“

35 Ježíšovi vstoupily do očí slzy.

36 Židé říkali: „Hle, jak jej miloval!“

37 Někteří z nich však řekli: „Když otevřel oči slepému, nemohl způsobit, aby tento člověk neumřel?“

38 Ježíš, znovu rozhorlen, přichází k hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen.

39 Ježíš řekl: „Zvedněte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu řekla: „Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý den.“

40 Ježíš jí odpověděl: „Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?“

41 Zvedli tedy kámen. Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel.

42 Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“

43 Když to řekl, zvolal mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“

44 Zemřelý vyšel, měl plátnem svázaný ruce i nohy a tvář zahalenu šátkem. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho a nechte odejít!“

45 Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš učinil, uvěřili v něho.

Pro úplnost je dobré přečíst i dovětek příběhu

45 Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš učinil, uvěřili v něho.

46 Ale někteří z nich šli k farizeům a oznámili jim, co učinil.

47 Velekněží a farizeové svolali radu a řekli: „Co si počneme? Ten člověk činí mnohá znamení.

48 Když proti němu nezakročíme, všichni v něj uvěří, a přijdou Římané a odejmou nám toto svaté místo i národ.“

49 Jeden z nich, Kaifáš, velekněz toho roku, jim řekl: „Vy ničemu nerozumíte;

50 nechápete, že je pro vás lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.“

51 To však neřekl sám ze sebe, ale jako velekněz toho roku vyřkl proroctví, že Ježíš má zemřít za národ,

52a nejenom za národ, ale také proto, aby rozptýlené děti Boží shromáždil vjedno.

53 Od toho dne byli tedy smluveni, že ho zabijí.

Tento úryvek je přechodem mezi vyprávěním o veřejném Ježíšově životě a jeho pašijovém týdnu. Zároveň líčí poslední Ježíšovo Mesiášské znamení, které: 1. předznamenává i jeho vlastní vzkříšení, 2. má posílit víru učedníků, 3. paradoxně tímto největším zázrakem se rozhybe soukolí, které Ježíše přivede na kříž.

Role sester Marty a Marie, jako by se vyměnily – tak která zbožně naslouchala Ježíši- Marie přemožena zármutkem zůstává doma, Marta Ježíšovi běží vstříc a vyznává svoji víru v Ježíše Syna Božího- byť stále ještě nedokonalou. Obě zdůrazňují: „Kdybys tu byl – nebyl by zemřel“ (v 20 a 32). Uzdravení nemocného – zabránění smrti – je ještě v intencích lidského chápání- „ačkoliv bys prosil, Bůh ti to dá“ podobně námitka židů: „nemohl způsobit, aby neumřel“? (v 37) Vrátit z definitivní smrti- po 4 dnech -do života, již není představitelné, nemá cenu za to ani prosit – viz v 39 „Pane, už je v rozkladu“.

V příběhu můžeme zaznamenat také Ježíšovu citlivou lidskost, která zná slzy i pohnutí. Zde pláče s plačícími, v Káni při svém prvním zázraku se raduje s radujícími.

Zázrak jako takový je popsán velmi stručně (důraz leží na rozhovorech a na Ježíšových slovech). Ježíš vyvádí Lazara (význam jména Lazar = "Hospodin pomáhá") ze smrti pouhým slovem! Jeho slovo je stejně mocné jako slovo Boží, skrze nějž povstal svět.

Poselství celého příběhu je, že Kristus dává nový život! A tento nový život je dáván už teď v přítomnosti (a ne teprve po smrti). Dar "přirozeného života" Lazarovi už v tomto životě je znamením, že Kristus nyní a zde dává "život nadpřirozený".

„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“